

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.265/2017/4.

A tanács tagjai: Dr. Tallián Blanka a tanács elnöke
. Szilákné dr. Fülöp Csilla előadó bíró
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Sziklai János ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Oros Csaba ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetése és
jogkövetkezményei

**A felülvizsgálati kérelmet
benyújtó fél:** felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 5.Mf.680.187/2016/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.M.3387/2014/15.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 5.Mf.680.187/2016/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.M.3387/2014/15. számú ítéletére is kiterjedően, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felülvizsgálati eljárás költségét, 30.000,- (harmincezer) forint + 8.100,- (nyolcezer-egyszáz) forint áfa összegben, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét 660.285,- (hatszázhatvanezer-kettőszáznyolcvanöt) forintban állapítja meg.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2011. október hó 10-től állt munkaviszonyban alperesnél szoftverfejlesztő mérnök munkakörben. Havi távolléti díja 550.238,- forint volt.
- [2] A felperes a munkaszerződés megkötésével egyidejűleg aláírta azon nyilatkozatot, melynek értelmében elolvasta és megértette a „Szerzői jogok, szakmai titoktartás az E-n belül” című dokumentumot. Az ebben foglaltak alapján bármely E. alkalmazottnak az E. számára végzett munkájának eredménye visszaszáll az E-ra. A dokumentum tartalmazta, hogy e szabály alkalmazásához az E. és alkalmazott külön megállapodás megkötésére nincs szükség, maga után vonja, hogy az Ericsson alkalmazott lemond az E. számára készített bármilyen számítógépes programhoz, vagy más alkotáshoz fűződő jogáról.
- [3] Az alperesnél egy adott program klasszikus értelemben vett fizikai átadása nem létezik, hanem a program átadása alatt az alábbi - szoftverfejlesztésre irányuló - munkafolyamatot kell érteni. A szoftverfejlesztő mérnökként dolgozó munkavállalók szoftverfejlesztésre irányuló tevékenysége három szakaszból álló munkafolyamatra osztható.
- [4] Az első szakaszban a fejlesztőmérnökök az alperes központi szerverének a tárolóhelyén, az úgynevezett „H”-on fejlesztik az adott programot, illetve fejlesztési kódot.
A munkafolyamat második fázisa az úgynevezett „kód review” nevű eljárás, amely a központi szerver tárolóhelyén elkészített fejlesztési kódnak, a fejlesztés első fázisában részt nem vett mérnök kollégák által történő ellenőrzése abból a szempontból, hogy a kifejlesztett kód működőképes-e, illetve különféle szabványoknak megfelel-e. Az eljárás célja, hogy az esetleges hibák feltárásra, és kijavításra kerüljenek.
Abban az esetben, ha a „kód review” nevű eljárást végző kollégák elfogadják a központi tárolóhelyre feltöltött programot, akkor az úgynevezett „commit”, magyarul elfogadási eljárás keretében a program átkerül az „S”-be, amely a termék kódjának a tárolására szolgáló hely. Ha a vevőnek kiadásra kerül az adott program, akkor az „S”-ben tárolt termékkódnak egy adott állapota kerül értékesítésre.
- [5] Az alperesnél megoldandó problémaként jelentkezett, hogy az adatcsomagok továbbításáért felelős hálózati adatkártyán elhelyezett elnevezésű chip gyakran meghibásodott, amelynek következtében a felhasználó azt tapasztalta, hogy megszakadt az internetes kapcsolata. Ezen „context lock-up” típusú hiba következtében az alperes nem tudta kinyerni a meghibásodott eszközben lévő adatokat, amely segítette volna a hiba feltárását, illetve megoldását.

- [6] A felperes jelezte az alperesnek, hogy a hiba feltárása, illetve megoldása érdekében támadt egy ötlete. Az alperes engedélyezte, hogy a felperes a fenti hiba megoldása érdekében tevékenykedjen. A felperes az alperes eszközei segítségével egy hónapon keresztül a hiba megoldásán dolgozott, amikor jelezte dr. P.Z. felettesének, hogy megtalálta a megoldást. A felperes azt is jelezte, hogy ezért külön kompenzációt fog kérni az alperestől.
- [7] A felperes által elért fejlesztés ismertetése céljából 2014. május 9-én a felperes, dr. P.Z., és dr. K.I., az alperesnél rendszertervező mérnökként dolgozó K.CS. és az alperes jogi képviselőjét ellátó dr. O.CS. ügyvéd részvételével megbeszélésre került sor.
- [8] A megbeszélésen a felperes prezentáció keretében ismertette az általa elért fejlesztést, és azt is közölte, hogy ezért cserébe egy évi bérének megfelelő jutalmat kér. A megbeszélés végén dr. P.Z. felszólította a felperest, hogy adja át a fejlesztése eredményét. A felperes akként reagált, hogy nem kívánja a fejlesztést előzetesen teljes mértékben átadni, azt a bizonyos „pluszt” nem akarja átadni, amelyet az álláspontja szerint ő talált meg, még azt megelőzően, hogy a munkáltató a feladatot a részére kiosztotta volna.
- [9] A megbeszélésről jegyzőkönyv készült, amely rögzítette, hogy a felperes nem adta át fejlesztését. A jegyzőkönyvet a megbeszélésen résztvevő személyek - köztük a felperes is - aláírta.
- [10] Az alperes 2014. május 16-án a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette. Indokolása az alábbiakat tartalmazta:
felperes neve 2014. március 24-én „I.C.A.” címmel fejlesztési feladatot kapott munkáltatójától, és 2014. április 18-ig kizárólag ezzel a feladattal foglalkozott. 2014. április 23-án jelezte P.Z., közvetlen felettese felé, hogy elért egy olyan fejlesztést, amely a véleménye szerint túlmutat a munkavégzési feladatain, mivel az elért eredményhez a munkakörön kívüli tevékenységével is hozzájárult. Ezért szeretne külön díjazásban részesülni a munkáltatótól, és abban kérte a közvetlen felettese segítségét, hogy igényét kommunikálja a munkáltató felé. A megvalósított fejlesztést az igényére tekintettel nem adta át, és felmerült annak gyanúja is, hogy bizonyos, a megoldással kapcsolatban keletkezett, annak beazonosításához és futtatásához szükséges fájlokat a munkáltató tulajdonát képező számítógépről letörölte.
Az eset tisztázása és a fejlesztés bemutatása tárgyában 2014. május 9-én megbeszélést folytattak, ahol felperes neve a fejlesztését ismertette. A munkáltató képviselői arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az teljes körűen a munkáltató tulajdonát képezi, és felszólították annak átadására. Közölték, hogy magatartása a munkaszerződésébe, illetve a munkaszerződés megkötésével egyidejűleg aláírt SZ.J. elnevezésű melléklet rendelkezésébe ütközik, melyek világossá teszik, hogy minden külön megállapodás nélkül a munkáltatót illetik a munkavállalók által a munkájuk során

fejlesztési eredmények, ezért ezen eredményeket a munkavállalók kötelesek a munkáltatónak átadni. felperes neve nem vitatta, hogy a fejlesztését a munkáltató eszközeinek használata révén érte el, illetve azt sem, hogy maga a feladat is a munkáltató tevékenységi körével kapcsolatban a munkáltató ügyfeleinek kiszolgálása körében adódott. felperes neve a figyelmeztetés és a felszólítás ellenére a fejlesztését nem adta át, hanem az átadás feltételül ígéretet kért a munkáltató részéről arra, hogy fejlesztéséért az átadást megelőzően külön juttatást kap, melynek összegét nettó egy évi fizetésében jelölte meg.

A felmondás rögzítette, hogy felperes nevenak a megbeszélésen bemutatott fejlesztése nem tekinthető olyan önállóan, a munkakörétől, és a munkáltató által kiadott konkrét feladat teljesítésétől függetlenül létrehozott műnek, amely jogossá tenné igényét a munkáltatóval szemben, ezért a fejlesztés eredményét a munkaköri kötelezettségéből fakadóan köteles lett volna teljes körűen átadni, ám ezt a munkáltató kifejezett kérése ellenére megtagadta. Magatartása a pusztá jogsértésen túl azért is elfogadhatatlan, mert veszélyes precedenst teremthetne a fejlesztések átadása körül, és a munkáltató fejlesztési üzletága tevékenységének teljes ellehetetlenüléséhez vezetne, ha a munkavállalók megalapozatlan igényekkel lépnének fel és visszatartanák a munkájuk során elért fejlesztési eredményeket.

- [11] Az alperes ellenőrizte a központi szervert, az úgynevezett „H”-ot, melynek során talált egy, a felperes által a fejlesztéssel összefüggésben előállított kódot, amelyet K.R. nevű eljárásnak vetettek alá, azonban ez a kód nem működött. Két fejlesztőmérnök átírta, ezt követően használhatóvá vált.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [12] A felperes pontosított keresetében a munkaviszonya jogellenes megszüntetése folytán havi bruttó 550.238,- forint távolléti díj alapulvételével 12 havi távolléti díjnak megfelelő, 6.602.856,- forint megfizetésére kérte alperest kötelezni. Vitatta, hogy az általa előállított programot nem adta át. Elismerte, hogy a program az alperes eszközeivel és eszközein készült, tehát folyamatosan a munkahelyén található számítógépen volt, illetőleg a 2014. május 9-én tartott bemutatóhoz kapcsolódóan az alperes központi szerverére feltöltötte, az a munkaviszonya megszűnésének időpontjában is ott volt. Kifogásolta, hogy az alperes nem jelölte meg azt, hogy az átadás fogalmán mit ért, annak ellenére, hogy erre 2014. június 10-én levélben kifejezetten felszólította. Hivatkozott arra, hogy a 2014. május 9-én tartott bemutatón a megoldást ismertette, illetőleg ezt megelőzően arról dr. P.Z.-t, közvetlen felettesét értesítette. Az alperes 2014. május 9-én mind a program fizikai példányát birtokolta, mind annak funkcióit ismerte, tehát az átadás valamennyi ismérve megvalósult. Dr. P.Z. és dr. K.I. tanúvallomásaira hivatkozva előadta, hogy nem

volt egyértelmű a jelenlévők számára milyen magatartás tanúsítására hívta fel őt a munkáltató. A fejlesztés a munkáltató rendszerében elérhető volt, ismeretei szerint a munkaviszony megszűnését követően az alperes a megoldást felhasználta, illetőleg azt jelenleg is felhasználja.

[13] Az 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 30. § (6) bekezdésére, a 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 22. § (1) és (4) bekezdéseire hivatkozva állította, hogy joghatályos felszólítást az alperes hozzá nem intézett, az átadás tárgyában formailag érvényes felszólítást kizárólag az azonnali hatályú felmondás kézbesítésével egyidejűleg kapott, amely a 2014. május 9-én tartott megbeszélésről készített kivonat volt. Kifogásolta, hogy e kivonatban rögzített felhívás nem a munkáltatói jogok gyakorlójától származott.

[14] Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy az alperesi munkáltató eszközein, az alperes munkáltató utasításainak megfelelően munkaidőben létrehozott, és kizárólag az alperes szoftveres környezetében futtatható fejlesztést a felperes csak külön ellenszolgáltatás fejében lett volna hajlandó átadni munkáltatójának.

[15] Hivatkozott arra, hogy az alperesnél több mint ezer fejlesztőmérnök dolgozik, akik a felpereshez hasonló fejlesztői munkát végeznek. Ilyen létszám mellett a felperes által leírt nehézkes, bürokratikus átadási és értesítési módszer gyakorlati megvalósítása lehetetlen és szükségtelen a munkavállalók napi munkavégzése során, és a felperes által is elfogadott napi munkavégzési gyakorlattal ellentétes. Álláspontja szerint szükségtelen külön megjelölni az „átadás” fogalmát, hiszen a felperes korábbi munkavégzése során minden esetben megfelelően átadta az általa végzett munka eredményét, azt külön nem kellett definiálni és külön eljáráshoz kötni. Arra hivatkozott, hogy az átadás technikai mikéntje a perben irreleváns, hiszen mindkét fél abban a meggyőződésben volt, hogy a fejlesztés a felperes szándéka szerint nem kerül az alperesi munkáltatónak átadásra. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes által végzett fejlesztés az alperesi számítógépes hálózaton volt található, illetve, hogy az alperes képviselői a felperes előadása alapján tudtak a fejlesztésről, nem jelenti azt, hogy az alperes számára az közvetlenül, és teljes mértékben hozzáférhetővé vált. Előadta, hogy a közvetlen felettes felpereshez intézett szóbeli felhívása teljesen alkalmas volt arra, hogy világosan közölje a munkáltató utasítását, melynek teljesítését a felperes megtagadta. A képviseleti jog hiányát sérelmező felperesi előadást alaptalannak tartotta, nyilvánvaló, hogy a felperes közvetlen felettese jogszerűen szólította fel beosztottját arra, hogy adja át a fejlesztés eredményét. E felhíváshoz nem volt szükség az alperes munkáltató ügyvezetőjének nyilatkozatára. Az azonnali hatályú felmondást pedig a munkáltatói jogok gyakorlója, az ügyvezető is aláírta, tehát így a közlés joghatályos.

Az első-, és másodfokú ítélet

- [16] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.M.3387/2014/15. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, kötelezte a felperest az alperes javára perköltség megfizetésére, valamint az állam által előlegezett illeték viselésére.
- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletét az Mt. 20. § (1) bekezdésére, 52. § (1) bekezdés c) pontjára, 78. § (1) bekezdés a) pontjára és az Szjt. 30. § (6) bekezdésére alapította. Megállapította, hogy a felek között nem volt vitatott, hogy felperes felhívás ellenére nem adta át fejlesztése eredményét. A felperes személyes meghallgatása során ugyanis előadta, hogy a fejlesztés átadására irányuló alperesi felhívásra azt a választ adta „nem, várjuk meg, hogy mit mond a vezetőség”.
- [18] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el a megtagadás okaként a felperes nyilatkozatát, miszerint nem tudta, hogy pontosan mit vár el tőle a munkáltató, amikor a fejlesztés átadására szólította fel. Rámutatott, hogy a felperes két és fél éven keresztül szoftverfejlesztési feladatokat látott el, ennél fogva tisztában volt azzal, hogy az átadás fogalmán azt kell értenie, hogy az alperes rendelkezésére kell bocsátania a fejlesztést annak érdekében, hogy azt az úgynevezett „kód recview” eljárásnak vethesse alá. Amennyiben a felperes nem értette az átadás fogalmát, akkor sem tagadhatta volna meg annak teljesítését, hanem helyette rá kellett volna kérdeznie, hogy az alperes pontosan milyen magatartás tanúsítását várja. Ilyen a felperes részéről nem történt.
- [19] Bizonyítotttnak találta, hogy felperes a megbeszélés során nemcsak hogy nem adta át fejlesztése eredményét, hanem azt adta elő, hogy a fejlesztésből egy „pici pluszt” visszatart, azt nem fogja átadni.
- [20] Az elsőfokú bíróság nem tartotta alaposnak az Szjt. 30. § (6) bekezdésére történő felperesi hivatkozást, figyelemmel arra, hogy a szerzői jogi törvény a művel kapcsolatban tett jognyilatkozatok írásba foglalását írja elő, a perbeli esetben viszont az átadásra irányuló felhívás nem tekinthető jognyilatkozatnak, az nem joghatás kiváltását célozta, hanem csupán azt, hogy felperes az alperes utasításának tegyen eleget. Mindemellett felperes aláírta a „Szerzői jogok szakmai titoktartás az E-n belül” című dokumentumot, amely alapján bármely E. alkalmazottnak az E. számára végzett munkája eredménye visszaszáll az E-ra. Az átadásra irányuló felhívás nem keletkeztetett semmiféle tulajdont, vagy egyéb jogosultságot a felperes vonatkozásában, így annak írásba foglalása is szükségtelen lett volna.
- [21] Az elsőfokú bíróság alaptalannak tartotta, hogy az átadásra irányuló felhívás azért érvénytelen, mert azt nem a munkáltatói jogkör gyakorlója intézte. Kifejtette, hogy az Mt. 20. (1) bekezdése abban az esetben kívánja meg a munkáltatói jogkör

gyakorlónak az eljárását, amennyiben a munkáltató képviselőjében jognyilatkozat tételére kerül sor. Jelen esetben azonban a közvetlen felettes gyakorolta utasításadási jogát.

[22] Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy felperes kollégájának, V.L.-nak átadta a fejlesztés eredményét, annak sem, hogy az alperes utóbb megtalálta a felperes fejlesztését, figyelemmel arra, hogy felperes kötelezettségszegése az átadás megtagadásával megvalósult.

[23] A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 5.Mf.680.187/2016/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte felperest az állam javára külön felhívásra illeték megfizetésére, valamint az alperes perköltségének viselésére.

[24] A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette, és annak részévé tette teljes egészében a 2014. május 9-én kelt jegyzőkönyvet „felperes neve a jelen megbeszélést megelőzően e-mailben tájékoztatta közvetlen felettesét, P.Z.-t, hogy a munkája során hobbiból végzett egy olyan fejlesztést, amelynek eredménye az ő véleménye szerint túlmutat munkavégzési feladatain, és úgy véli, hogy őt ezért többletjuttatás illeti meg. A juttatás tárgyában még azt megelőzően szeretne a munkáltatójával megállapodni, mielőtt a fejlesztése eredményét a munkáltatónak átadná. A fejlesztésről, és az azzal kapcsolatos igényéről a közvetlen felettesén kívül másnak, az E. magasabb vezetői szintje felé nem adott tájékoztatást. Ezt követően felperes neve bemutatta az általa létrehozott fejlesztést, amely a vevőnél működő „N” alapú router speciális hibája esetén a hiba okának felderítésében, megtalálásában, megállapításában segít. A megoldást felperes neve az „E” nem dokumentált részében találta meg. Ez a munkavállaló által létrehozott fejlesztés konkrétan detektálni tudja, hogy mely T, mely frame-jének, mely context-lineja okozza az N lock-upot egy bizonyos esetben. felperes neve azt nem tudta megmondani, hogy az általa meglett információ az E-n kívül elérhető-e máshol is. Egyenlőre arra még nincs biztosíték, hogy a megoldás minden esetben stabilan működik-e. A prezentációt követően a felek részéről az alábbi megállapításokra került sor: Az E. képviselői szerint a prezentáció alapján feltételezhető, hogy a munkavállaló valóban létrehozott egy olyan szellemi terméket, amelynek van értéke, használhatósága, feltételezhető, hogy az E. a saját ügyfelei felé nyújtott szolgáltatásban fel tudja használni a fejlesztés eredményét. K.C.S. a prezentáció alapján arra a következtetésre jutott, hogy egy „reverse engineering” módszerrel fejlesztett innovációról van szó, és az ilyen innováció elérése, illetve ennek a munkáltató részére történő átadása a munkavállalóknak a munkakörükből fakadó köteleességük, ezért kapják a fejlesztők a fizetésüket. Jogilag tehát a fejlesztés az E-t illeti meg, előre adandó ellenérték és külön megállapodás nélkül. felperes neve elismeri, hogy a fejlesztést a munkáltató eszközeivel érte el, ez technikailag másképpen nem is lehetséges a fejlesztés természetéből, jellegéből adódóan. K.I. megjegyezte, hogy nincs

lehetőség egy ilyen esetben elválasztani a hobbiszinten, illetve a munkavállalóként végzett tevékenységet egymástól, hiszen ez a munka minden tekintetben összefügg a munkavállaló munkavégzési tevékenységével. Megállapításra került, hogy mások jogait, jogos érdekét sértheti az, ha ezt a fejlesztést az E-n kívül másnak próbálnák értékesíteni. A munkavállaló tudomással rendelkezik arról, hogy a munkaviszonya létrehozásakor az úgynevezett „szerzői jog” tárgyában aláírt nyilatkozata szerint az általa fejlesztett termékek az Ericssont illetik meg, és nem is kell e körben külön írásos nyilatkozat vagy megállapodás a munkavállaló és a munkáltató között. Arra a kérdésre, hogy történt-e fájl törlés a számítógépéről, felperes neve nem adott egyértelmű választ. Állítása szerint nem mondott olyat, hogy a terméket C-nak vagy bárki másnak az E-n kívül eladná. A megbeszélés végén P.Z. felszólította felperes nevet arra, hogy az elhangzottak alapján adja át a fejlesztése eredményét, kifejezetten tájékoztatva arról, hogy a munkaszerződését megsérti azzal, ha nem adja át előzetesen a fejlesztést. A munkavállaló a felszólításra úgy reagált, hogy nem kívánja a fejlesztést előzetesen teljes mértékben átadni. Azt a bizonyos „pluszt” nem akarja átadni, amelyet az álláspontja szerint ő talált meg, még azt megelőzően, hogy a munkáltató a tárgyi fejlesztésű feladatot részére konkrétan kiosztotta volna. A munkavállaló azt szeretné, ha ezt a munkakörén kívüli fejlesztést az E. elismerné, és előzetes egyezség alapján előre többletjuttatást adna érte, mielőtt a fejlesztést ő átadja. A munkavállaló álláspontja szerint fejlesztése egy bónuszt mindenképpen megér, ennek összege az egy éves nettó fizetése, amelynek kifizetésében előre kíván a munkáltatóval megállapodni, és csak azután adja át a fejlesztést, ha ennek elfogadása tárgyában kap egy „emberi ígéretet egy felettesétől”.

[25] A másodfokú bíróság szerint kétségtelen, hogy az azonnali hatályú felmondás dátumszerűen tartalmazza azt, hogy a felperes 2014. március 24-én kapta a fejlesztési feladatot a munkáltatójától, és 2014. április 18-ig kizárólag ezzel a feladattal foglalkozott. Peradat, hogy az elsőfokú eljárásban felperes indítványozta, hogy a perrel érintett fejlesztéssel kapcsolatos feladatra vonatkozó E-t, azaz a munkalapot csatolja, mert ezzel kívánta igazolni azt, hogy a munkát, amelynek eredményeképpen a fejlesztés megvalósult, az alperes valójában ki sem adta. Az eljárás során az alperes nem vitatta azt, hogy a felperes önként végezte a feladatot. Az elsőfokú bíróság a munkalap csatolására vonatkozó felperesi bizonyítási indítványt mellőzte, ám ennek indokát nem adta. A másodfokú bíróság megítélése szerint nem annak van jelentősége, hogy az alperes munkalappal tudja-e igazolni, hogy pontosan mikor, milyen fejlesztési feladatot adott a felperesnek, hanem annak, hogy felperes feladata - általa sem vitatottan - telekommunikációs szoftverek fejlesztése, és problémamegoldás az internetes router szoftver karbantartása volt. Ebbe beletartozott a problémamegoldás eszközeinek kifejlesztése,

megalkotása is. Felperes az alperesi munkáltató eszközeivel, munkaidőben, az alperes szoftveres környezetében futtatható fejlesztést végzett.

[26] Az átadást illetően a másodfokú bíróság nem osztotta felperes azon érvelését, hogy a perben az alperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani az átadás megtagadásának a tényét, hiszen a 2014. május 9-én kelt jegyzőkönyv kétséget kizáróan tartalmazza, hogy a felperes a feladat végrehajtása közben felfedezett megoldási lehetőséget nem kívánta a munkáltatójának átadni.

[27] Megállapította, hogy a felperes által fejlesztett szoftver egy verziója megtalálható volt az E. központi szoftverfejlesztő infrastruktúráján, a H-on, felperes azonban azt a bizonyos „pluszt” nem kívánta átadni munkáltatójának, amit állítása szerint a feladat kiosztása előtt ő talált meg. Ezt az anyagi elismerés előzetes megadásához kötötte. Az elsőfokú bíróság így helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem adta át a fejlesztése eredményét munkáltatójának.

[28] Rögzítette, hogy a felperes bizonyítottan jelentős mértékben megszegte a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét azzal, hogy a munkáltató utasítását megtagadta, és ebből okszerűen következett munkaviszonya azonnali hatályú felmondással történő megszüntetése.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes ellenkérelme

[29] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet, valamint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével kötelezze alperest a kereseti kérelmének megfelelő 12 havi távolléti díja megfizetésére, valamint perköltség viselésére. Másodlagosan kérte a jogerős határozatnak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság, illetve a másodfokú bíróság új eljárásra, és új határozat hozatalára történő kötelezését. Megsértett jogszabályként az Mt. 82. §, és 64. § (2) bekezdését, valamint a Pp. 206. § (1), és Pp. 221. § (1) bekezdését jelölte meg.

[30] A jogerős határozat jogszabálysértő és iratellenes megállapításai körében előadta, hogy a másodfokú bíróság a tényállás részévé tette „teljes egészében” a 2014. május 9-én kelt jegyzőkönyvet, azonban annak utolsó mondata lemaradt.

A jegyzőkönyv utolsó mondata: *„A megbeszélés végén az E. képviselői arról tájékoztatták a munkavállalót, hogy a munkáltató döntési kompetenciával rendelkező vezetősége felé továbbítják a munkavállaló álláspontját és igényét.”*

Hivatkozott arra, hogy a felmondás szerint 2014. április 23-án jelezte P.Z.-nak a fejlesztést, így kétségesse válik, hogy a munkáltató időben gyakorolta-e a rendkívüli felmondás jogát, ugyanis az okot adó körülményről való tudomásszerzése nem a jegyzőkönyv szerinti időpontban, a felperes közlésekor, hanem azt megelőzően már április 23-án volt.

[31] Hivatkozott arra, hogy a Fővárosi Törvényszék jogerős ítélete kifejti, hogy felperes az alperesi munkáltató eszközeivel munkaidőben végezte a fejlesztést. Az ítélet megállapítása, miszerint munkaidőben dolgozott iratellenes. Az elsőfokú eljárás során személyes nyilatkozata (jegyzőkönyv) tartalmazza, hogy szabadideje terhére igyekezett megoldást találni a problémára, s a munkavégzés jelentősebb része otthon történt. A munkaidőn kívüli munkavégzés tényét alperes sem vitatta. Ennek ellenére azt mind az első-, mind a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, iratellenesen állapítva meg azon tényállást, hogy a problémán munkaidőben dolgozott.

[32] Az átadás tényének elmaradására alapított felmondás valótlanosságát támasztja alá az a körülmény is, hogy az alperes a felmondást követően egyszer sem szólította fel a fejlesztés átadására, mivel az eleve az alperes birtokában volt, és soha nem is került ki onnan, hiszen az alperes eszközein dolgozott rajta. Alaptalan az az alperesi állítás, és az erre alapított ítéletek is, hogy egy „pluszt” visszatartott volna, hiszen a felmondását követően az alperes gond nélkül tudta használni az általa készített fejlesztést. Ezzel kapcsolatban hivatkozott a személyes nyilatkozatában foglaltakra, mely szerint egy közös szerverre töltötte fel a programot, amelyhez bárki hozzáférhetett. Hivatkozott P.Z. tanú vallomására, aki megerősítette, hogy a „H”-on a kódhoz hozzáférhetett, nemcsak a felperes, hanem más is, s tudtával a munkaviszony megszüntetése előtt már megtalálták a „HUB”-on azt a programkódot, amin a felperes dolgozott - ennek ellenére az eljáró bíróságok lényeges eljárási szabálysértést elkövetve a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelve döntöttek, mikor az átadás hiányára alapított alperesi felmondás indokát valósnak fogadták el.

[33] A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy a munkáltató az Mt. 78. § (1) bekezdés a) vagy b) pontjában foglalt feltételek valamelyikének fennállta esetén jogosult gyakorolni az azonnali hatályú felmondás jogát. Az a) pont alapján abban az esetben mondható fel azonnali hatállyal a munkaviszony, ha a munkavállaló a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi. Alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a felmondás alapjául szolgáló kötelezettségszegés munkaviszonyból származott, és lényeges volt. Mivel a felmondásból nem derül ki, hogy az alperes mely felperesi kötelezettségszegés körében hivatkozik a 78. § a), és mely magatartás körében a b) pontra, emiatt önmagában nem felel meg a felmondás a világos indokolás követelményének. Emiatt csak következtetni lehet, hogy kötelezettségszegés alatt a fejlesztés át nem adását értette alperes. A munkavállaló kötelelességeit az Mt. 52. § (1) bekezdése sorolja fel, a c) pont értelmében a munkavállaló köteles a munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó, előírások, utasítások és szokások szerint végezni. Az N.

kapcsán végzett felperesi fejlesztés esetén azonban nem volt olyan konkrét munkáltatói utasítás, mely alapján a felmondás alapjául szolgáló kötelezettségszegés megvalósulhatott volna. Az alperes által 2015. augusztus 4. napján kelt előkészítő irathoz becsatolt táblázatból az derül ki, hogy a perbeli időszakban 2014. március 24 - 2014. május 16-ig karbantartási, és nem pedig fejlesztési feladatokat végzett. Szintén a kötelezettség és a konkrét munkáltatói utasítás hiányát igazolja, hogy nem volt az úgynevezett E, azaz munkalap a „context lock-up” feladathoz hozzárendelve. Erre tekintettel jogszabálysértő a jogerős ítélet indokolása, mivel annak ellenére fogadta el az alperes azonnali hatályú felmondásának indokait valósnak, hogy az alperes azt aggálytalanul bizonyította volna. Az elsőfokú bíróság a jegyzőkönyvben kiosztotta a bizonyítási terhet, azonban mind az első-, mind a másodfokú bíróság ezen bizonyítási teher ellenére jogszabálysértő módon a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy az azonnali hatályú felmondás fenti követelményeit az alperes aggálytalanul bizonyította.

[34] Az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a felmondásból nem tűnik ki, hogy mely felperesi magatartás tette lehetetlenné a munkaviszony fenntartását, ezért csak feltételezni lehet, hogy az alperes a díjazás iránti igényre gondolt. Amint a 2014. május 9-i jegyzőkönyvből, és a felmondásból kiderül, a munkáltató már jóval a jegyzőkönyv elkészültekor, de legkésőbb április 23-án tudott arról, hogy az általa elért fejlesztésért díjazásra tart igényt. Ehhez képest a jegyzőkönyv fentebb már hivatkozott utolsó mondata szerint az alperes képviselői őt arról tájékoztatták, hogy a munkáltató döntési kompetenciával rendelkező vezetősége felé továbbítják álláspontját és igényét. Ez alapján alappal bízhatott abban, hogy az alperes valóban az igényéről tárgyal, és nem a munkaviszonya azonnali hatályú megszüntetéséről. Ezzel a magatartásával az alperes az Mt. 6. § (2) bekezdésében foglalt jóhiszeműség és tisztesség követelményét megsértve gyakorolta az azonnali hatályú felmondást (a jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti az is, akinek joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával, amelyben a másik fél okkal bízhatott).

[35] Az átadás megtagadása körében hivatkozott P.Z. tanúvallomására *„Tudtommal a munkaviszony megszüntetése előtt már megtalálásra került a H-on az a programkód, amin a felperes dolgozott”*. A jogerős határozat indokolás okszerűtlen és iratellenes, mivel olyan dolgot nem adott át, ami P.Z. tanú szerint is bárki számára hozzáférhető volt. Ebből megállapítható, hogy a jognyilatkozat nem valós indokon alapul, és az első-, és másodfokú ítéletek jogszabálysértő módon a bizonyítékok okszerűtlen és egyoldalú mérlegelésével tévesen fogadták el a felmondási indokot valósnak.

[36] Iratellenes és okszerűtlen mérlegeléssel jutott a jogerős határozat arra a megállapításra, hogy azt a bizonyos „pluszt” nem kívánta átadni a munkáltatójának, amit a feladat kiosztása előtt ő talált meg. Álláspontja szerint *„a feladat kiosztása”* kitétel

iratellenes, mivel ez aggálytalanul az EV munkalapok becsatolásából derült volna ki, alperesi képviselő ehhez képest azt nyilatkozta, hogy az alperes nem vitatja azt, hogy a felperes önként csinálta a feladatot, V.L. tanú pedig azt nyilatkozta, hogy a hiba megoldására nem rendeltek hozzá E-t, azaz munkalapot. Nem volt tehát kiosztott feladat, nem volt továbbá semmilyen „plusz”, amelyet visszatartott volna. Állítása szerint a jogerős határozat kizárólag csak az alperesi jegyzőkönyvben, és a felmondásban foglaltaknak tulajdonít jelentőséget, nem véve figyelembe azt a tényt, hogy amennyiben lett volna ilyen plusz, amit visszatartott, akkor P.Z. tanú sem nyilatkozta volna, hogy mindenki számára hozzáférhető volt a H-on a kód, és nem tudta volna azt alperes használni. Annak ellenére értékelték a terhére az átadás állítólagos elmaradását, hogy P.Z., már hivatkozott nyilatkozatán kívül V.L. tanú is egyértelműen nyilatkozott azzal kapcsolatban, hogy a kódot - túl azon, hogy az a H-on bárki által hozzáférhető volt - már az egyeztető tárgyalást megelőzően odaadta neki és egy másik kollégának ellenőrzés céljából (jegyzőkönyv). Az eljáró bíróságok így a tanúvallomásokat figyelmen kívül hagyva iratellenesen és okszerűtlen mérlegeléssel fogadták el kész tényként, hogy nem adta át a fejlesztést a munkáltatónak.

[37] A felülvizsgálati kérelem szerint lényeges eljárási szabálysértést követett el a másodfokú bíróság, amikor a fellebbezési kérelme több pontját nem érintette, ezzel ugyanis megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében szabályozott indokolási kötelezettségét, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 6. cikk 1. pontjában foglalt, illetve a Pp. 2. § (1) bekezdésében alapelvi szinten deklarált tisztességes tárgyaláshoz való jogát, megsértette továbbá az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya kihirdetéséről szóló 1976. évi 8. törvényerejű rendelet 2. cikk 3. pontjában, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jogát. A fellebbezése I/b. - a felmondás indokának nem világos volta (az átadás fogalmának tisztázatlansága) - és I/c. - a felmondás nem okszerű volta - pontjaiban előadott érveket a másodfokú bíróság érdemben nem bírálta el, így az ügy érdemi elbírálására kihatóan megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében szabályozott indokolási kötelezettségét.

[38] Felperes kifejtette, hogy az átadás alperesnél nem volt ismert, a per során folyamatosan egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tettek a tanúk, és az alperes nem tudta megjelölni, hogy mit ért átadás alatt. Ezen ellentmondások, és a kiosztott bizonyítási teher ellenére felperes terhére értékelve bizonyítottanak fogadta el az elsőfokú bíróság az átadás megtagadását. A jogerős határozat pedig magát a három fázisból álló fejlesztési folyamatot jelölte meg átadásként, figyelmen kívül

hagyva az a tényt, hogy a felmondáskor a H-on volt a kód, a fejlesztési kód, a review, illetve a commit fázisát azonban már nem érthette meg az alperesi társaságnál. Ebből eredően az elsőfokú bírósági eljárásban az átadás fogalmát nem sikerült tisztázni, míg a másodfokú bíróság azt magával a fejlesztési folyamattal tévesen azonosította.

[39] A felmondás nem okszerű volta körében hivatkozott a „Szerzői jogok, szakmai titoktartás az E-n belül” nevű melléklet rendelkezéseire, melyet a felperes kétségtelenül aláírt, annak tartalmát megismerte. Dr. K-I. tanú maga hivatkozott arra, hogy bizonyos esetekben jutalomra lehet jogosult a munkavállaló (jegyzőkönyv), s ezt az álláspontot maga az alperes is megerősítette a beadványában. Azt, hogy a felperes fejlesztése jelentős eredmény volt, V.L. tanúvallomása igazolja. Felperes hivatkozott arra, hogy különös jelentősége van e körben a SZ.J.SZ.T.közzétett szakvéleménye, mely szerint tekintettel arra, hogy a munkaköri kötelességgént alkotott művekre vonatkozóan a szerzői jog az általános szabályokhoz képest kivételt állapít meg, ha kétséges, hogy a mű megalkotása a szerző munkaköri kötelessége volt-e, akkor ezt a munkáltató terhére kell értékelni. Jelen perben annyira kétséges volt, hogy a szerző munkaköri kötelessége volt-e a perbeli fejlesztés létrehozása, hogy az alperes sem vitatta azt, hogy a felperes önként végezte a feladatot. Ezen szakvéleményt alapul véve alperesnek a „Szerzői jogok, szakmai titoktartás az E-n belül” nevű mellékletre hivatkozása súlytalanná, az erre alapított felmondás pedig jogellenessé válik. Amennyiben a szakvélemény szerint ilyen esetekben a munkáltató terhére kell értékelni a fenti körülményt, akkor a felperesnek nemcsak a munkáltatótól járt volna juttatás, hanem a fejlesztés maga felperes mint szerző tulajdonában marad, és alappal kérhetett volna díjat az általa létrehozott művel kapcsolatos vagyoni jogok átruházásáért. Hivatkozott az 1999. LXXVI. törvény 30. § (6) bekezdéséhez fűzött kommentárra, mely szerint a szerző és a munkáltató közötti erőkülönbségre tekintettel elsősorban az alkotó érdekét szolgálja az a szabály, hogy a munkaköri kötelesség körében készült művekre vonatkozó minden jognyilatkozatot írásban kell megtenni. Mindezek tisztázatlanságát és bizonyítatlanságát az alperes terhére kellett volna értékelni és a felmondás jogellenessége folytán a kereseti kérelemnek megfelelően alperest marasztalni.

[40] Alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult, és a felperes felülvizsgálati költségben történő marasztalására.

A Kúria döntése és jogi indokai

[41] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.

42]. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A

Pp. 270. § (2) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben kell előadni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben, és milyen okból kívánja.

[43] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén, annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként, külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4., 6. pont]. A felülvizsgálati kérelem eljárásjogi és anyagi jogi jogszabálysértésre megfelelően hivatkozott [Mt. 64. § (2) bekezdés, 78. §, Pp. 206. § és 221. §].

[44] A 2012. évi I. törvény (Mt.) 64. § (2) bekezdés szerint a megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie, a megszüntető jognyilatkozat indokának valóságát, és okszerűségét a nyilatkozattevő bizonyítja.

[45] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási teher szabályairól és alperes kötelezettségéről a feleket megfelelően tájékoztatta (jegyzőkönyv, 6. oldal 2. bekezdés).

[46] Az Mt. 78. § (1) bekezdése szerint a munkáltató, vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél

a) a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy

b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

[47] Az azonnali hatályú felmondás a fejlesztés átadásának megtagadásán alapult. Az eljárás során az átadás fogalmát, és annak tartalmát a bíróságok nem tárták fel, a fejlesztés átadása az alperesnél ismeretlen volt, a meghallgatott tanúk pedig ellentmondó vallomásokot tettek (dr. P.Z., jegyzőkönyv, dr. K.I., jegyzőkönyv, V.L., jegyzőkönyv), amely ellentmondások feloldásra nem kerültek [Pp. 173. § (4) bekezdés, 206. § (1) bekezdés]. A felperes megalapozottan hivatkozott a munkalapok beszerzésének elmaradására [Pp. 164. § (1) bekezdés, 190. §].

[48] A tanúnyilatkozatokból megállapítható, hogy a felperes fejlesztéséhez a H-on a kódhoz bárki hozzáférhetett (dr. P.Z. tanúvallomása, jegyzőkönyv), a kódot pedig felperes ezen túlmenően is átadta V.L. és N.A. részére (V.L. tanúvallomása, jegyzőkönyv).

- [49] A periratokból nem állapítható meg, hogy a felperes az általa végzett fejlesztés mely részének átadását tagadta meg, s mennyiben tartotta azt vissza.
- [50] Alperes a felperes munkaköri leírását, a vitatott időszakra vonatkozó munkalapját nem csatolta, így munkaköri feladata nem tisztázott. A periratokból az sem állapítható meg, hogy a munkáltató részéről a fejlesztés elkészítésére volt-e utasítás, s ha igen, milyen tartalommal.
- [51] Az Szjt. 30. § (6) bekezdés szerint a szerző munkaviszonyából folyó kötelessége teljesítéseként megalkotott művel kapcsolatos jognyilatkozatokat írásba kell foglalni. Az ennek megfelelő jognyilatkozat meglétét vizsgálni kell. E körben kell értékelni a munkaszerződéssel egyidejűleg aláírt megállapodást [2] is.
- [52] A fentiek tisztázását követően vizsgálandó, hogy az utasítás megtagadásának az Szjt. 30. § (6) bekezdésének figyelembevételével volt-e jogszerű indoka.
- [53] Az elsőfokú bíróságnak a fenti körülményeket - a bizonyítási teher szabályai szerint előterjesztett bizonyítási indítványokra figyelemmel - vizsgálnia kell, akár informatikai szakértő bevonásával.
- [54] A Kúrai a fent kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet az elsőfokú ítéletre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az ügyben eljáró elsőfokú bíróságot új eljárásra, és új határozat meghozatalára utasította a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján.

Záró rész

- [55] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség és illeték összegét megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [56] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. március 21.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Szilákné dr. Fülöp Csilla s.k. előadó bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró